

K nedožitým 80. narozeninám prof. MUDr. Jaroslava Šimona, DrSc., FESC

Prof. MUDr. Jaroslav Šimon, DrSc., se narodil 4. března 1930 v Praze. V roce 1955 promoval na Fakultě všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze. Nejprve pracoval na oddělení tuberkulózy a plicních chorob, kde se seznámil se základy epidemiologie, depistáže a prevence infekčních nemocí; tyto zkušenosti pak využil i v koncepci prevence neinfekčních interních nemocí. Později pracoval na interním oddělení nemocnice v Kolíně. V roce 1963 se přestěhoval s rodinou do Plzně, protože nastoupil na Interní kliniku Fakultní nemocnice v Plzni a zde zahájil svoji školskou a vědeckou činnost. Od roku 1965 po nástupu nového přednosty kliniky profesora Josefa Sovy, se kterým si J. Šimon velmi rozuměl, se začal věnovat genetice polygenních chorob, a v roce 1969 obhájil kandidátskou disertační práci na téma „Genetické pozadí esenciální hypertenze“. V 70. letech musel opustit tento obor z důvodů typických pro politický vývoj československé společnosti (genetika byla nazývána komunisty „kapitalistickou pavědou“), a tak se začal věnovat výzkumu, který nově vznikl a který na jedné straně sice nepotřeboval k realizaci nákladné přístrojové vybavení, ale na druhé straně vyžadoval znalost epidemiologie a výzkumný tým, jenž bude trpělivě sbírat data na velkých populačních souborech. Prof. Šimon se stal jedním ze zakladatelů epidemiologie a prevence ischemické choroby srdeční a později i prevence dalších chronických neinfekčních chorob v československé populaci. Nejblíže spolupracovníky mu byli v této době vždy hlavně studenti pracující ve SVOČ (studentská vědecká odborná činnost) a mladí nadšení lékaři, které uměl motivovat svým nesmírným nadšením a elánem. J. Šimon se velmi lišil od ostatních lékařů své generace; byl bezprostřední, otevřený diskusi, rozdával všem kolem sebe znalosti, myšlenky i nápady. V roce 1982 obhájil habilitační práci a v roce 1984 předložil doktorskou disertační práci, jejíž obhajoba však byla povolena až v roce 1987. J. Šimon vždy hodně četl odbornou literaturu a měl široký rozhled v medicíně; vždy říkával: „Odbornou literaturu člověk čte nejen proto, aby věděl, ale hlavně proto, aby myslel a aby ho napadlo něco nového.“

Po roce 1989 byl jmenován profesorem vnitřního lékařství Univerzity Karlovy v Praze. V letech 1990–1996 byl přednostou II. interní kliniky Fakultní nemocnice v Plzni. V tomto období se velmi zlepšila péče o nemocné, která byla založena na moderních doporučených postupech a výsledcích studií. Velké vizity nebyly pouze „společenskou událostí“, ale byly na nich řešeny především

diferenciálně diagnostické problémy, problémy ošetrovatelství, problematika polypragmatie i etická problematika. Jako mladí lékaři jsme byli nenásilně kontinuálně edukováni jak na velkých vizitách, tak i na ranních hlášeních, která se konala každé ráno a na kterých nás prof. Šimon pravidelně jednou týdně seznamoval s novinkami z odborných časopisů českých, ale především zahraničních, které pravidelně četl (*Lancet*, *New England Journal of Medicine*, *European Heart Journal*, *Circulation* aj.)

Ještě jako sekundární lékařka si vzpomínám na jeho výrok, že diagnostické schopnosti spočívají v poznání nemoci, kterou jsme dosud ještě nikdy neviděli, ale na kterou je třeba v diferenciální diagnostice myslet. Pokud na ni pomyslíme, můžeme ji dalším vyšetřovacím postupem buď vyloučit, nebo potvrdit. Další jeho výstižný výrok byl: „Není všechno prasátko, co má ocásek,“ což vyjadřuje fakt, že stejné symptomy mohou znamenat různé nemoci, že stejná léčba nemusí být vhodná pro každého a že vše není tak jednoduché, jak se na první pohled může zdát. J. Šimon někdy podával své názory lehce ironickým způsobem, což někteří lékaři, resp. lékařky, nedokázali vždy snadno přijmout, ale pokud se dotyční přesvědčili pomocí dalších vyšetřovacích metod, museli mu dát za pravdu. Většinou se mu podařilo prosadit, co si při vedení kliniky předsevzal – vybudování nadstandardních pokojů, vybavení jednotky intenzivní péče, zavedení nových léčebných postupů, zlepšení ošetrovatelské péče i rozvoj výzkumných programů. Jedno se však nezdařilo, a to byla snaha prosadit vybudování kardiocentra v Plzni, resp. vytvořit kardiologickou kliniku. Ve spolupráci s bývalým primářem kliniky MUDr. Miloslavem Zikmundem bylo vše připraveno, naplánováno, vypočítáno. Přesto se to tehdy z řady lokálních příčin a kvůli mnoha neshodám nepodařilo uskutečnit. Asi to byla tehdy předčasná myšlenka pro Plzeň anebo nebyla II. interní klinika tím vyvoleným pracovištěm pro daný úkol. Dnes je jedním z cílů naší nemocnice vybudovat samostatné Kardiocentrum ve FN v Plzni, a to na základě celonárodní koncepce akreditovaných pracovišť v kardiologii. Tím více vzpomínám na jasnou vizi J. Šimona a jeho snahy přesně před dvaceti lety, tj. v době, kdy to ještě nebylo součástí celonárodní kardiologické koncepce. J. Šimon byl vždy přímý realista, ale jak známo, bez vhodné diplomacie nelze mnoho dobrých věcí prosadit.

Prof. Šimon v období vedení kliniky zintenzivnil výuku studentů v českém i v anglickém jazyce. Zavedl preventivní

kardiologii jako volitelný předmět pro studeny 4. ročníků všeobecného směru. Vždy se s nadšením věnoval vědecké výchově studentů a lékařů. V letech 1968–1990 vychoval v rámci SVOČ téměř 50 studentů, kteří se většinou umísťovali na předních místech i v celorepublikových a mezinárodních soutěžích. Pod jeho vedením obhájilo několik lékařů kandidátskou disertační práci i docentury. Rozšířil výzkumné aktivity především v oblasti preventivní kardiologie, ale i moderní léčby interních chorob, a také v rámci Evropské kardiologické společnosti (ESC).

Jaroslav Šimon předsedal několik volebních období Pracovní skupině preventivní kardiologie České kardiologické společnosti (ČKS). Byl zakládajícím členem Pracovní skupiny pro hypertenzi ČKS, která se později osamostatnila jako Česká společnost pro hypertenzi, a zakládajícím členem České společnosti pro aterosklerózu. V roce 1994 byl jmenován Fellow ESC. V 90. letech pracoval ve výboru Working Group on Epidemiology and Prevention of Cardiovascular Diseases při ESC. V roce 1996 zorganizoval v Plzni mezinárodní seminář této evropské pracovní skupiny, šlo o první seminář této pracovní skupiny na půdě bývalého východního bloku. Všichni jsme měli možnost se setkat a diskutovat s řadou nejvýznamnějších evropských expertů v oboru preventivní kardiologie. Pozvaným hostem a řečníkem byl také Gerald Reaven ze Stanfordovy univerzity v Kalifornii, se kterým jsme tehdy pracovali na společném výzkumu inzulinové rezistence a metabolismu hořčiku a homocysteinu.

Po roce 1996 profesor Šimon stále pracoval v Centru preventivní kardiologie při II. interní klinice FN a LF UK v Plzni. Byl vždy plný energie a životního optimismu; nikdy se nevzdával a neustupoval od svých předsevzetí a názorů. Byl vždy tvrdě realistický v řešení pracovních i osobních problémů, neúnavně sledoval odborný tisk a do posledních chvil svého života publikoval; celkem za svůj život publikoval téměř 400 odborných prací v našem i zahraničním písemnictví. Řídil spoustu výzkumných úkolů podpořených granty včetně evropských výzkumů; v ČR

byl odpovědným koordinátorem studií EUROASPIRE I–III a Euro Heart Survey.

J. Šimon měl rád život. Neznal, co je nuda. Vždy měl přehled o světovém politickém dění, vždy sledoval ta nejdůležitější sportovní utkání. Miloval českou i cizí beletrii, kterou dokázal číst i v originále v anglickém nebo francouzském jazyce. Celý život sportoval; hrál rekreačně tenis, měl rád sjezdové lyžování. Od 55. roku věku se začal intenzivně věnovat golfu a neúnavně stále trénoval a snižoval svůj handicap. Nepřestal sportovat ani po totální endoprotéze kyčelního kloubu.

Prof. MUDr. Jaroslav Šimon zemřel 6. října 2009 v Praze po těžké nemoci, se kterou vedl tvrdý nerovný boj. I když jsme všichni v jeho okolí věděli o jeho maligním nádoru a léčbě, která začala v roce 2007 v Plzni a pak pokračovala v Praze, kam se Jaroslav Šimon přestěhoval, přesto nás jeho smrt zaskočila. Vždyť stále pracoval, dojížděl do Plzně učit studenty (učil a zkoušel ještě v červnu 2009). Přes léto pracoval na publikacích, plánoval výuku na zimní semestr, plánoval oslavu svých 80. narozenin. Věděl o své těžké nemoci, ale nepropadal beznaději a stále věřil, že zvítězí... Tři dny před smrtí poprvé nahlas vyslovil, že prohrává...

Chtěla bych poděkovat profesorovi Jaroslavovi Šimonovi za všechny jeho bývalé studenty a lékaře, které vychovával, vzdělával, dokázal nasměrovat tím správným směrem a vždy podporoval v optimismu a víře v dobrou věc. Jaroslave, byl jsi neobyčejný člověk, děkujeme Ti za všechno a nikdy nezapomeneme...

*Prof. MUDr. Hana Rosolová, DrSc.,
Centrum preventivní kardiologie II. interní kliniky
Fakultní nemocnice v Plzni, Lékařská fakulta v Plzni
Univerzity Karlovy v Praze,
e-mail: rosolova@fnplzen.cz*

Výbor České kardiologické společnosti vyjadřuje hlubokou lítost nad úmrtím prof. MUDr. Jaroslava Šimona, DrSc., FESC, čestného člena naší společnosti. Pan profesor se svojí prací významným způsobem podílel na rozvoji české kardiologie, patřil mezi skutečně renesanční osobnosti celé české společnosti. Zanechal po sobě velké dílo nejen v písemné podobě, ale především v celé plzeňské škole jeho vynikajících žáků. Členové výboru ČKS si vždy vážili osobnosti pana profesora a jeho dlouhodobé práce ve prospěch české

kardiologie, a proto rozhodli, že panu profesorovi MUDr. Jaroslavovi Šimonovi, DrSc., bude in memoriam udělena zlatá medaile profesora Václava Libenského, která je udělována významným českým kardiologům jako nejvyšší vyznamenání ČKS. Milý Jaroslave, každé setkání s Tebou bylo inspirativní a radostné, patří Ti za všechno náš upřímný dík.

*Prof. MUDr. Michael Aschermann, DrSc., FESC, FACC,
za výbor České kardiologické společnosti*

Seznam firem inzerujících v tomto čísle

Merck Sharp & Dohme IDEA, Inc., organizační složka	2. strana obálky, strana 541
Electric Medical Service, s.r.o.	3. strana obálky
Medtronic Czechia s.r.o.	4. strana obálky
SERVIER s.r.o.	strany 482, 484, 542
GlaxoSmithKline, s.r.o.	strana 486
BTL zdravotnická technika, a.s.	strana 512
CARDION s.r.o.	strana 531
ROCHE s.r.o.	vkład
sanofi-aventis, s.r.o.	přebalová páska